

Vergaderjaar 2007–2008

21 501-31

Raad voor de Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 140

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 12 februari 2008

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid¹ en de vaste commissie voor Europese Zaken² hebben op 24 januari 2008 overleg gevoerd met minister Donner van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over:

- **het verslag van de Raad voor de Werkgelegenheid van 5 december 2007 en de geannoteerde agenda voor de Informele Raad Werkgelegenheid op 1 februari 2008 (21 501-31, nr. 138);**
- **BNC-fiche over intensievere bestrijding van zwartwerk (22 112, nr. 595, fichnr. 6).**

Van dit overleg brengen de commissies bijgaand samenvattend verslag uit.

Vragen en opmerkingen uit de commissies

Mevrouw **Timmer** (PvdA) vindt het teleurstellend dat tijdens de Raad van 5 december 2007 als gevolg van kleine blokkerende minderheden geen besluiten konden worden genomen over een aantal stappen in de richting van een socialer Europa.

- Heeft het Verenigd Koninkrijk inderdaad bedreigd met het niet ratificeren van het hervormingsverdrag wegens de arbeidstijdenrichtlijn en de uitzendrichtlijn? Als het Verenigd Koninkrijk het hervormingsverdrag ratificeert, kan er dan alsnog besluitvorming plaatsvinden over de arbeidstijdenrichtlijn en de uitzendrichtlijn? Zo niet, wat is dan de toekomst van deze richtlijnen?

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), De Wit (SP), voorzitter, Van Gent (GroenLinks), Hamer (PvdA), Blok (VVD), Nicolai (VVD), Jan Jacob van Dijk (CDA), Smeets (PvdA), Dezentjé Hamming (VVD), Omtzigt (CDA), Van Hijum (CDA), Timmer (PvdA), Koşer Kaya (D66), Jonker (CDA), ondervoorzitter, Luijben (SP), Ulenbelt (SP), Ortega-Martijn (ChristenUnie), Blanksma-van den Heuvel (CDA), Van der Burg (VVD), Koppejan (CDA), Tony van Dijk (PVV), Spekman (PvdA), Thieme (PvdD), Karabulut (SP) en Vos (PvdA).

Plv. leden: Van der Staaij (SGP), Gerkens (SP), Vendrik (GroenLinks), Heerts (PvdA), De Krom (VVD), Weekers (VVD), De Rouwe (CDA), Depla (PvdA), Aptroot (VVD), Sterk (CDA), Willemse-van der Ploeg (CDA), Dijsselbloem (PvdA), Pechtold (D66), Spies (CDA), Irrgang (SP), Lempens (SP), Cramer (ChristenUnie), Biskop (CDA), Kamp (VVD), Joldersma (CDA), Fritsma (PVV), Tang (PvdA), Ouwehand (PvdD), Gesthuizen (SP) en Heijnen (PvdA).

² Samenstelling:

Leden: Atsma (CDA), Van Bommel (SP), onder-

voorzitter, Van der Staaij (SGP), Waalkens (PvdA), voorzitter, Van Baalen (VVD), Ormel (CDA), Spies (CDA), Van Velzen (SP), De Nerée tot Babberich (CDA), Jan Jacob van Dijk (CDA), Blom (PvdA), Eijnsink (PvdA), Van Dam (PvdA), Dezentjé Hamming (VVD), Irrgang (SP), De Roon (PVV), Boekstijn (VVD), Pechtold (D66), Ten Broeke (VVD), Peters (GroenLinks), Gill'ard (PvdA), Jasper van Dijk (SP), Thieme (PvdD) en Wiegman-van Meppelen Scheppink (ChristenUnie).

Plv. leden: Jager (CDA), De Wit (SP), Van der Vlies (SGP), Vos (PvdA), Sniyder-Hazelhoff (VVD), Haverkamp (CDA), Van Gennip (CDA), Lempens (SP), Schermers (CDA), Knops (CDA), Jacobi (PvdA), Samsom (PvdA), Kuiken (PvdA), Teeven (VVD), Roemer (SP), Wilders (PVV), Nicolai (VVD), Van der Ham (D66), Van der Burg (VVD), Duyvendak (GroenLinks), Boelhouwer (PvdA), Van Leeuwen (SP), Ouwehand (PvdD), Voordewind (ChristenUnie) en Jonker (CDA).

- Hoe moet het verder met de portability-richtlijn, nu deze als gevolg van tegenstand van met name Duitsland niet in stemming is gebracht? Wordt deze richtlijn doorgezet en wat is de opstelling van Nederland hierin? Ziet de regering hier een groter belang voor Nederland? Is het mogelijk om de slapersrechten eventueel in een aparte richtlijn alsnog te regelen? Zo ja, is de regering een voorstander daarvan?
- Is er bij sociale diensten van algemeen belang (SDAB's), wanneer private en publieke partijen intensief samenwerken, sprake van zuiver economische activiteiten of van publieke dienstverlening?
- De agenda voor de Informele Raad van 1 februari a.s. is buitengewoon summer. Is de regering bereid in de volgende agenda's uitgebreidere informatie te geven over de Nederlandse inzet? Wat is er precies geagendeerd en wat wordt de Nederlandse inbreng in de Informele Raad? Hoe wil de regering de gezamenlijke uitgangspunten verder uitwerken? Heeft de regering bepaalde dossiers op het oog waarbij zij de algemene principes wil concretiseren en toepassen? Hoe gaat de regering het onderdeel flexicurity vormgeven? Hoe kan Europa bijdragen aan een betere arbeidsmarktpositie voor de zogenaamde «kwetsbare» groepen?

De heer **Koppejan** (CDA) spreekt nadrukkelijk zijn zorg uit over de slechtere concurrentiepositie van mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt ten opzichte van buitenlandse werknemers.

- Hoe beantwoordt Nederland de vraag hoe sociale beschermings-systemen effectieve transities kunnen ondersteunen?
- Hoe kunnen Nederlandse werklozen met een achterstand op de arbeidsmarkt ook aan reguliere banen worden geholpen?
- Hoe groot acht de minister de kans dat de Europese Commissie binnenkort inbreukprocedures start met betrekking tot de arbeidstijd? Welke gevolgen kan dit voor Nederland hebben?
- Hoe groot is de kans dat er nog overeenstemming komt over de Europese pensioenrichtlijn? Was het door het voorzitterschap voorgestelde compromis van een vestigingsperiode van vijf jaar, geleidelijk af te bouwen tot twee jaar, acceptabel geweest voor Nederland?
- Is het zwartwerken, zowel door reguliere werknemers en ondernemers als door illegale immigranten, in Nederland in de afgelopen jaren toe- of afgenomen? Welke maatregelen heeft de Nederlandse regering in de afgelopen jaren genomen om het zwartwerken terug te dringen en welke wil zij nog uitvoeren? Van welke lidstaten kan Nederland op dit punt nog leren? Wat behelst het door de Commissie voorgestelde interne markt informatiesysteem?
- Vindt de minister dat het voorstel van de Commissie tot het instellen van een comité op hoog niveau dat lidstaten zou moeten assisteren bij het identificeren van goede praktijken bij controle en handhaving van de regels rond detachering wel past binnen het subsidiariteitsbeginsel?
- Het is denkbaar dat in de werkgelegenheidsrichtsnoeren ook het onderdeel flexicurity wordt opgenomen. Is de minister bereid zijn inbreng voor de discussie dit voorjaar over de herziening van de werkgelegenheidsrichtsnoeren nog aan de Kamer voor te leggen voordat hij daarmee naar Brussel gaat?
- Hebben de andere landen al voortgang geboekt op het punt van de dienstenrichtlijn?

De heer **Ulenbelt** (SP) is van mening dat de minister zelf het initiatief had moeten nemen om zijn Europese collega's te informeren over de stand van zaken rondom het ontslagrecht in Nederland.

- De dienstenrichtlijn begint in de praktijk op sociale dumping te lijken. Wat is de mening van de minister over het oordeel van het Europese Hof van Justitie over de Vaxholm-zaak? Is de minister bereid een

- analyse te maken van de dienstenrichtlijn, de uitleg van het Europese Hof en de eventuele gevolgen voor de Nederlandse wetgeving inzake arbeidsvoorwaarden en minimumloon?
- Waarom moet de Commissie zich met haar oproep tot loonmatiging en herziening van arbeidswetgeving en arbeidscontracten rechtstreeks met de Nederlandse arbeidsverhoudingen en het Nederlandse arbeidsrecht bemoeien? Waarom heeft de minister zich niet verzet tegen deze bemoeienis? Waarom heeft Nederland niet gepleit voor versterking van de sociale dimensie? Waarom zijn de nadelen van de Wet flex en zekerheid niet genoemd? Waarom heeft de minister niet gepleit voor de benadering van «slimmer werken» en heeft hij niet gewezen op de voordelen van deeltijdarbeid?
  - Wat is het oordeel van de minister over de rol van TNT Post in Duitsland? Hij kan toch niet toestaan dat TNT Post in Duitsland met een «gele vakbond» een cao afsluit om onder het in Duitsland geldende minimumloon voor de postsector uit te komen? Is hij bereid een oproep doen aan de heer Bakker om zich in Duitsland aan de daar geldende wetgeving te houden?
  - Wat kan worden verwacht van de inbreukprocedure die de Europese Commissie wil starten? Is het niet verstandig om net als bij de brandweer ook voor andere sectoren wachtdiensten om te zetten in normale werktijd?
  - Er zijn berichten over malafide Nederlandse uitzendbureaus die met Oost-Europese arbeiders in België werken in België; de Belastingdienst voert een verkennend onderzoek uit. Is de minister bereid om aan de arbeidsinspectie te vragen om deze kwestie ook te onderzoeken en de Kamer hierover te informeren? Is hij bereid om het initiatief te nemen om de Belgische autoriteiten hulp aan te bieden bij de bestrijding van dergelijke uitzendbureaus?

Antwoord van de minister

De **minister** kijkt met tevredenheid terug op de Informele Raad van 5 december jongstleden, waarin Nederland zich zeer meewerkend heeft getoond, maar de Nederlandse standpunten dezelfde zijn gebleven, en waarin het steeds bereid is geweest compromissen te bespreken. – De verschillende standpunten van de andere lidstaten zijn niet ongegrond. In Duitsland worden pensioenen voor een zeer groot deel via een publiek systeem gewaarborgd; in het Verenigd Koninkrijk heeft uitzendarbeid/tijdelijke arbeid een andere functie dan in Nederland. Het is verstandig om een fundamenteel antwoord te zoeken op standpunten die zijn gebaseerd op de nationale, historisch gegroeide situatie van die landen.

- Er zijn wel degelijk gemeenschappelijke belangen. Een uniforme Europese aanpak in plaats van nationaal beleid zal vermoedelijk niet vruchtbaar zijn. Maar om ruimte te houden voor nationaal beleid moeten op een aantal strategische punten ontwikkelingen worden «vastgezet» om te voorkomen dat er beleidsconcurrentie ontstaat tussen verschillende systemen en dat de verschillen tussen de systemen worden gebruikt voor het afschermen van de eigen markt, zoals in de Vaxholm-zaak. De vraag is onder welke voorwaarden men nationale en historisch gegroeide eigenheden kan behouden zonder dat dit leidt tot grote problemen voor het grensoverschrijdend verkeer in de grensgebieden en voor het verkeer tussen de lidstaten. Ook is de vraag hoe de EU haar gemeenschappelijke belangen kan beschermen.
- De bevoegdheid van de Commissie om een oproep te doen op het gebied van bijvoorbeeld loonmatiging vloeit rechtstreeks voort uit de verdragsbepalingen in het kader van de Europese Monetaire Unie; het betreft een gemeenschappelijk belang. De minister voorziet niet dat er richtlijnen over loonmatiging komen, maar wel dat er door middel van

standpunten sturing wordt gegeven aan een gemeenschappelijk belang.

- Bij het compromisvoorstel inzake de vestigingsperiode gaat het erom dat afspraken worden gemaakt waarbij alle partijen belang hebben. De minister verwacht dat de kwestie van de pensioenen in de aanloop naar juni opnieuw zal worden bekeken.
- Er is geen sprake geweest van een dreigement van het Verenigd Koninkrijk dat het hervormingsverdrag niet zou worden geratificeerd.
- Het is van belang dat er meer duidelijkheid ontstaat over de regels inzake de diensten van algemeen belang. Het nieuwe verdrag biedt in de bijlage duidelijke uitgangspunten en richtsnoeren. Nederland staat op het standpunt dat het niet nodig en niet wenselijk is om daarbinnen een aparte categorie te onderscheiden van sociale diensten van algemeen belang.
- De inzet van de minister op het gebied van flexicurity zal zijn dat de Raad de fundamentele vraag onder ogen moet zien hoe men verder moet komen, omdat men anders voortdurend oploopt tegen de eigenaardigheden van de eigen nationale systemen terwijl er een gemeenschappelijk belang is van het vrije verkeer over de grenzen en de bescherming van werknemers.
- Voor het ondersteunen van effectieve transities is de mogelijkheid van migratie van wezenlijk belang. De winst van het Europese systeem is dat niemand gedwongen is te blijven in het land waar hij gewerkt heeft, omdat hij anders de door hem opgebouwde rechten zou verliezen.
- Eventueel optreden tegen minder bonafide Nederlandse uitzendbureaus die in België actief zijn, zal gebaseerd moeten zijn op een verzoek van de Belgische autoriteiten wegens overtreding van de Belgische wet- en regelgeving. Algemeen uitgangspunt is de vrijheid van dienstenverkeer. Op dit moment vinden gesprekken plaats tussen de Nederlandse autoriteiten en Poolse autoriteiten over afspraken op dit terrein. De minister verwacht dat hij dit punt zal bespreken met zijn Poolse collega.
- Er bestaat geen rechtstreekse concurrentie tussen mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt en buitenlandse werknemers in met name de agrarische sector. De vraag is wel hoe mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt en het werk in dergelijke sectoren beter bij elkaar kunnen worden gebracht.
- Duitsland kent geen minimumloon. In het geval van TNT Post gaat het om het algemeen verbindend verklaren van een cao die specifiek bedoeld lijkt te zijn om andere partijen van de Duitse markt te weren. Het is aan de Duitse rechter om te oordelen of TNT Post in strijd met de Duitse wetgeving heeft gehandeld. De minister vindt het niet gepast om hierover een standpunt in te nemen.
- Inbreukprocedures van de Europese Commissie zijn niet uitgesloten. De regering is inmiddels bezig de regels aan te passen aan de uitspraak van het Europese Hof. Hierover zullen ook nog cao-discussies moeten plaatsvinden.
- Er is beperkt zicht op de hoeveelheid zwartwerk. Controles door de arbeidsinspectie vinden vooral plaats in geselecteerde sectoren met verhoogde kansen op zwartwerk; de resultaten van dergelijke controles zijn dan ook niet representatief voor het gehele bedrijfsleven. Er wordt steeds beter en intensiever samengewerkt met andere inspecties. Nederland heeft hierin een voorbeeldfunctie voor andere landen. Het interne markt informatiesysteem is nog volop in ontwikkeling.
- Wat de subsidiariteitstoets betreft, wijst de minister erop dat fraude en zwartwerk in concurrerende economieën direct effect hebben op de Nederlandse concurrentiepositie.
- De Nederlandse inzet is dat de werkgelegenheidsrichtsnoeren zo veel mogelijk ongewijzigd blijven en dat er een precisering komt.

- Op het punt van de richtsnoeren is er een gedeelde agenda met de andere lidstaten. Door de agenda's enigszins gelijk te trekken komt het tot wederzijdse versterking van de discussies en kan de effectiviteit van de afzonderlijke lidstaten worden versterkt. Bovendien kunnen ervaringen worden uitgewisseld.
- Wanneer er concrete voorstellen zijn, zal de Kamer hierover worden geïnformeerd.
- De minister zal in de Informele Raad standpunten uitdragen die ook het vertrouwen van de Kamer hebben, hetgeen ook zal blijken uit de verslaglegging achteraf.

De voorzitter van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
De Wit

De voorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken,
Waalkens

Adjunct-griffier van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
Van de Wiel